

Nro. 44.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juniusnak 5-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Német Ország.

Hazafi *Treilhard*, a' ki eddig a' *Rastadti* alkudozásokat a' *Frantziák'* részéről *Bonnierrel* együtt folytatta, azt a' hirt vévén Május' 17-dikén *Párisból*, hogy ő, *Francois'* helyébe *Directornak* választatott légyen, 19-dikben *Páris* felé útnak indúlt.

Meg bizonyosodván az, hogy *Generál Bonaparte* már most nem fog *Rastadth*ra jöni: az itt lévő *Ts. Királyi* külső dolgokra ügyelő *Minister Gróf Kobenzl*, azokat a' drága ajándékokat, a' mellyeket *Generál Bonaparténak* és a' véle együtt a' *Campo-Formiöi* alkudozásokban jelen völt több *Frantzia Követségi* személyeknek számokra, ma-

gával Bétsből Rastadtba hozott vala, egy innét Párisba visszafutó Kurir által el-küldötte oda nékiek.

Generál Bernadotte Aprilis' 18-dikán végképpen oda hagyta Rastadttot, és a' Directorium' rendelkezéséből Strafsburgba által utazott, minekutánna a' véle együtt volt Követségi szolgálat béli személyeknek is nagy részét magától el-botsátotta volna.

A' Birodalmi Deputátzió a' Május 14-dikén tartott tanátskozásban meghatározta és az általa által is adatta a' Frantzia követségnek, azt a' feleletet, mellyet néki, ennek utóbbi ki-nyilatkoztatásaira tenni kellett. Ez a' felelet hosszán és környülállásoson nagyon készítettve. Summás foglalata a' következőkből áll:

„A' Deputátzió előtt kedves volt a' Frantzia követségnek 3-dik Májusi Jelentéséből azt szemlélni, hogy ő is meggyőződve legyen már most a' felől, hogy előbb a' vesztésnek massáját kellene meghatározni, és az után a' potlást, vagy a' vesztéseknek megfordítását is ahoz képpest lehetne mérsekelni. De nem várt dolog volt ő előtt, új, sőt olyan kivánságokra találni a' Frantzia Követség' ki-nyilatkoztatásában, a' mellyek még azokat az áldozatokat is feljül haladnák, a' melyekre a' Deputátzió már eddig reá állani kényeztetett, és a' mellyekkel a' Német Birodalom bátorsága veszedelmeztetődni fogna. A' Deputátzió már most elő fogja a' maga részéről való ellenkező okokat hozni, és a' Frantzia Országgló-széknek mértékletességébe helyheztetvén a' maga bizodalmat, a' Frantzia követségnek utóbbi Jelentésére, környüllásos feleletet fog tenni, meggyőződve lévén a' felől, hogy ezen okokat a' Frantzia követség is által látja, és ezek által felindítatik arra, hogy a' Deputátziónak ajánlásaihoz közelítsen, 's ily módon a' kívánt egyesülést elősegélje. Szükséges leszen emliteni és leg előbb is elő hozni azt a' módot, a' mint a' Frantzia Ministerek magokat mind eddig a' Rénus' bal part-

jának által engedéséről szolló jelentéseikben kifejezték. A' Birodalmi Deputatzió a' maga 11-dik Mártziusi Jelentésében, arra a' békesség bászására, a' melly szerént a' Rénus vétetődik-fel határnak, tsak annyiban állott reá, a' mennyiben a' Frantzia Követség a' 18 Artikulusokba befoglaltatva lévő modificatziókba, és a' két más fel-tételekbe (hogy t. i. a' Frantzia seregek' a' Rénus jobb partjáról egészen távozzanak-el, 's hogy a' Frantzia Követség a' Rénus jobb partján tellyeséggel semmi praetensiót ne tegyen), meg fogna egyezni. Az abba való meg egyezésben, hogy a' Rénus vétetődjék-fel határnak, szükségesképpen fel-tette a' Birodalmi Deputatzió, hogy a' határ-viz a' két Státusok között közös légyen ugyan, hanem a' valóságos határt ezek között tsak ugyan egy *Idealis* (képzelt) Lineának szükség tenni. Ezen Népek-Törvényének principiumához hiv lévén a' Deputatzió, a' régibb békességes kötések szerént, határnak a' Rénus közepét vette, azt kívánván egyszerűsmind, hogy a' Ryswicki kötésnek 18-dik, és a' Badeni kötésnek 6 dik Artikulussa, vétetődjenek fel fundamentomul. A' Frantzia Ministerek ellenben a' magok jelentéseikben tsak közönséges említést tettek a' Rénusról és annak folyásáról; és a' magok 10-dik Februáriusi jelentésekben is így fejezték ki magokat: „Annak által engedése, a' mi a' Rénuson túl találtatik, a' Bázis.” — Ezen beszédjeket továbbá az után is, midőn t. i. a' Deputatzió ki-nyilatkoztatásaiban nyilvánságosan olyan megjegyzés tétetődött volna, hogy a' Rénus' vizének folyásán annak tsak az ő közepe értetődhetik, meg nem változtatták a' Frantzia Ministerek; sőt ugyan ez, mint esmeretes dolog a' 15 dik Mártziusi jelentésben is fel-tétetett. Nem hitettetvén el tehát a' Deputatzió magával azt, hogy a' Frantzia Ministerek is nem a' Rénus' közepét tzeloznának határ gyanánt fel-venni, annyival is idegenebb tettfezt előtte az ő utóbbi jelentésekben az a' kívánság, a' melly szerént a' Respublika a' Rénusnak minden szigeteit magának akarná meg-tartani. Nagyobbára ezek a' szigetek

az ott körül fekvő közönségekhez tartoznak; néhányak magános személyekéi. A' közép Rénu-son sok familiák, mint féudumokat, úgy birják ezeket; leg kevesebbek azok közöttök, a' mellyek fejedelmi Camerális jószágok. Mind együtt vétet-
tetve egy fontos tárgyat tesznek. A' Rénus' jobb partján sok helyeken még tsak vizi-épületekhez kívántató fa sem fogna találtatni, ha ezek a' sziget-
etek a' rajtok találtató erdős helyekkel együtt, Német Országtól el-esnének. Ezen szigeteknek el-
vezése, mind kereskedés, mind birtokosi, mind pedig katonai tekintetben gondoltatva, a' Frantzia Respublikának igen fontos nevedést fogna okozni. Azok a' szigetek azomban tsak ugyan, a' mellyek a' Rénusnak Frantzia Országhoz tartozandó felé-részében esnek, Frantzia Országéi lehetnek, azokat pedig a' mellyek ezen viznek innenső felé-részében fekülznek, magának a' Német Birodalom tovább is meg-tartja." — (A' többi más-szor következik).

Anglia.

A' Londoniak még nem tudják, mint iratik, hogy a' Sir *Sidney Smith*' Párisból való el-szabadulása mi módon történhetett: és sokféleképpen beszéllenek a' dologról. Némellyek úgy beszéllenek, hogy egy Emigráns is lett volna mint fogoly ugyan azon épületben, és ennek eszközlései által tétettek volna meg az el-szökéshez való minden készületek; mások azt azt mondják, hogy a' Politziai Minister a' Templéből más fogházba akarván vitetni Sir *Sidney Smithet*, *Wright* nevű Secretáriussával (a' ki hasonlóképpen véle együtt vólt fogságban), és az említett Emigránsal együtt, ennek alkalmatosságával valami láрма támasztódott, fel-tett tziel szerént, az után, a' mellyet ők a' magok hasznokra fordítottak, és egy szekérre fel-kapván, előbb állottak. Elég az a' dologhoz, hogy az Emigránstól vezettetve, 8 nap vándoroltak Frantzia Orzágon keresztül a' tenger felé; az Ország-utakat mindenütt el-kerülték; tsak a' ron-

gyosabb fogadóba vagy pedig olyan emberekhez tértenek bé, a' kikhez ajánló irásokat vitték magokkal. Gyakran gyalog és többire éjjel útozván, nappal az erdőkben bujdoskoltak. Így verekedtek keresztül az ezen vidékeken fekvő úgy nevezett Angliai Frantzia táboronn, míg végre a' *Havrei* kikötő helyel szomizédos tengerhez jutván, ott egy halász bárkába szállottanak, mellynek kormányozását Sir *Sidney* magára vállalta. Sokáig reménység nélkül eveztenek annyira, hogy szinte az erejek is fogytánn kezdett' vólt már lenni, mikor szerentséjekre egy Anglus hajót megfigyeltek. Ez egy *Argo* nevű Fregát vólt; a' Kapitánya *Bowen*; ki is a' vezendő félben lévő bárkához közelítvén, kiáltott mingyár, hogy: vagyon e' valaki rajta, a' ki ánglusúl tudna? Sir *Sidney* felkiáltott, hogy bizon van úgyan, és a' Kapitánt is nevéen szollította — hát nem esmér Kapitány Uram! én Sir *Sidney Smith* vagyok! — a' mellyet Kapitány *Bowen* hallván a' bárkába leugrott, és a' három szökevényeket a' Fregátra felségitette. A' fregát azonnal el-evezett *Portsmouth* felé, a' hová Május 6 dikán éjjel szerentsésen meg is érkezett. Az a' fogadó, a' hová bé szállott *Sidney*, reggel már nagy sokaságtól körül vólt vétettetve, és el indulásákor az örvendező nép a' szekiriből a' lovakat ki fogván, maga vont a' város végéig. Mikor *Klingston* várossánn keresztül ment, harangoztak néki. Nem kissebb vólt minden rendű embereknek öröme *Londonban* is, mikor *Sidney* oda bé-érkezett. Mindenek tojáltak feléje, hogy láthassák és köszönthessék. Az Admirálisbéli első Lord, *Spencer*, falunn lévén ekkor, haladék nélkül bé-bivattatott *Londonba* a' *Sidneyvel* való conferentzia-tartás végett. Az utánn bé mutattatott a' *Wallisi* és *York* Királyi Hertzegeknél. Hetedikben az egész Admirális előtt forma szerént való elő-adást tett el szökesének Historiájáról, és minden szerentse próbálásairól. Ez nap Lord *Liversnél* lévén ebédenn, ott velős-kontzokkal muzsikáltak néki a' mézfáros legények, és az egész utza tele vólt örvendezve

hujjogató emberekkel. — 9 dikben éppen azon ruhába öltözködve botsáttatott a' Királyhoz és Királynéhoz audientziára, a' mellyel a' Templéből *Párisból* elszökött, etc.

Minden emlékezhetik reá, hogy egy idő előtt egy *Bergeret* nevű Frantzia Hajós Kapitányt az Anglusok is elfogtanak vólt. Ez nem régen elbotsáttatott vólt *Londonból Párisba*, parolára, próbálván, ha talám ő érette tserében vissza botsátaná a' Directorium is *Sidneyt*: hanem az akkori környülállások miatt tzeljät el nem érhetvén, esmet vissza ment a' hadi fogságra *Londonba*. Most már a' *Sidney*' történetére nézve, minden váltság nélkül haza botsátotta az Anglus Király ezt a' *Bergeretet, Párisba*.

Fox egy időtől fogva magát a' Parlamentomból egészen kivonván, 's a' helyett a' fő személyt a' *Whig* klubban jadván, a' lefolyt Május' 1-ső napján egy igen heves beszédet tartott ugyan ezen klubban, a' mellyben Rettegés-Országlásának nevezte az Angliai Országlás formát, a' mellyért a' Királyi Kegyelem' elvesztésének egy szembe-tünő bizonyosságát tapasztalta. Egy Titok Tanácsosi Gyűlést tartván t. i. a' Király, a' Secretarius' által a' Titok-Tanácsosok laistromának könyvét elő hozatta, és abból a' *Fox*' nevét maga kezével kihúzta, mellyhez képpest *Fox* nem Titok-Tanácsos többé.

Spanyól Ország.

Aprilis' 30-dikán irták *Madridból*, hogy az eddig ott vólt Frantzia követ *Truguet*, az Emigránsokra nézve még az eddig valónál is egy keményebb rendelkezésnek kiadattatódását dolgozta ki az Udvarnál. Most már minden Frantziák, még a' számkivettettek, szökevények, és Papok is, minden kivétel nélkül, a' kik csak Frantzia Országot oda hagyták, eltávozni tartoznak Spanyól Országból. Menedék helyül a' Canáriai szigetek, és a' Gibráltári tenger-szoross szomszédságában az Afrikai parton lévő *Ceuta* nevű Spanyól város

rendeltetett ki nékiek. — Erössitik, hogy a' mostani interimális Spanyol Fő-Minister *Saavedra*, és az ott volt Frantzia követ *Truguet* között olyan heves össze-szollalkozások történtenek légyen, mellyre nézve mind ketten a' Frantzia Directoriumhoz irtanak. — Hogy *Truguet* el-hivattatott *Madridból*, ezt már nem most tudjuk; de ezen történetért e'? ezt még most sem tudjuk. — — A' *Principe de la-Pace*, még máig is mind szivesenn láttatik és fogadtatik a' Királyi Udvarnál.

A' Spanyol Udvar meg határozta, hogy 5 pro Cento interesre 3 millió forintokat kérjen költsön *Hollandiában*: a' melly végre a' Gróf *Cabarrus* fija 14 napok alatt *Hollandia* felé útnak fog indulni.

Frantzia Respublika.

A' Directorium' Diplomaticus küldöttjei között ismét feles változások estek: — A' Berlini Udvarnál lévő követ *Caillard* el hivattatott, és mint hallatik, *Stockholmba* küldettetik. Helyébe az esméretes Abbée *Sieyes* megyen, mint rendkívül való követ a' Berlini Udvarhoz. Az eddig volt Hágai Frantzia követ *Lacroix*, a' Vének' Tanácsának tagjává választatván, haza megyen *Párisba*, és helyébe az eddig volt Finantz-Minister *Ramel* fog *Hágába* menni. A' Dánus Udvartól az eddig ott volt követ, *Grouvelle*, engedelemmel *Párisba* jön, 's többek. — Ebben az egész követi változások' laistromában sohol sints semmi nyoma annak, hogy a' *Lacroix* előtt *Hágában* volt Frantzia követ *Noel*, követnek *Bétsbe* rendeltetett volna, vagy már, mint némelleyek tudni akarják, útban is volna. Nem lehetetlen, hogy késik.

A' Frantzia hajós seregetskének, a' melly, mint már hirünkkel esett, a' Havrei kikötő helyből a' napokban a' *Muskein*' vezérlése alatt kivezett volt, most újjanton egy kevesetske próbatétele történt, a' mellyről ugyan már csak eddig is sokat irtak a' magános levelek: a' mellyek között mi ezeket irjuk ide: — „Az első próbája

a' *Muskein'* hajós seregének a' *St. Marcou* szigete ellen meg esett, jó ki menetel nélkül. Egy Frantzia Sajka el is süjvedett, hanem az emberek megmentődtek. Néhány embereik el is esett. Mielhelyest az idő meg engedi, azonnal a' második és hevesebb próba is meg fog tétetni." — Ez eddig a' Frantzia tudósítás. — Az Anglus tudósító így ír: — Londonba olyan hír jött a' Telegraphus által *Portsmouthból*, hogy egy 60 bárkák-ból és 5000 fegyveresekből álló Frantzia hajós sereg, Május' 8-dikán heves próbát tett *St. Marcou* szigete ellen, hanem az ő el fogadásokra ott is minden készültek meg tétetődve lévén, felesveztéssel vissza verették.

Egy *Vallee* nevű hajós Hadnagy, a' ki ezen tengeri viadalban az *Eclatante* nevű Frantzia hajót nevérelte, így irt ezen történetről a' Caenben lévő Gen. Adjutánsához *Lavasseurhoz*: — „Sietek tudodra adni, hogy a' hajós Kapitány *Muskein'* vezérlése alatt lévő hajós sereg-osztály, a' melly arra vólt ki-rendeltetve, hogy *St. Marcou* szigeteit hirtelenséggel el foglalja, a' *Hougue'* öbléből kivezett. Május' 6-dikán estve a' leg szebb időben indúltunk-meg a' part mellől, és még azon éjjel a' szigetek mellé vettük magunkat, hogy azokat viradólog meg-támadjuk. Nem tudom mitso-da szerentsétlenség miatt, egyik osztályunk nem érkezett-el. Mi 5 vagy 6 laposs hajóval egy fertály óra távolságra a' partoktól, meg állapotván, innét annyit tüzeltünk, a' mennyit tsak győztünk. Egy laposs hajónk el-süjvedett: de az emberek meg-menekedtek rolla. Mind együtt 10 holt, és 15 meg-sebessített emberek-ből áll a' veszésünk. A' többi része a' hajós seregnek, a' tsatazás' helyénn meg nem jelenvén, hanem *Houguehez* vissza tervén, így semmit nem is vesztett; az után mi is vissza evezünk *Houguehez*. Ezek a' *Marcou* szigetei tsak 3-madfél óra távolságra fekszenek a' Frantzia partoktól. Négy esztendeje hogy az Anglusok el foglalták, és az után a' *Vendei* hadat innét folytatták. Kiknek mostani itt lévő tengeri erejek, 1 fedetlen hajóból, 7 Fregátokból áll, etc.

Hajós Kapitány *Muskein'* helyébe az ólta, hogy ez a' történet esett, az özfze gyülekezve lévő Canálisi kintsiny hajós seregnek, Contre-Admirál *Lacrosse* rendeltetett vezérévé.

Hazafi *Sieyes* a' következő levél által tudósította az Öt-szazak' Tanácsát a' felől, hogy őtet a' Directorium Berlini Követté rendelte: — „Én ezen hónap 8-dikánn a' Berlini Udvarhoz rendeltetem rend kívül való követnek. Úgy itéltem, hogy ezen Követségi küldetést el kell fogadnom. Ehez képest a' Constitutzióknak 7-dik Artikulussát akarván teljesíteni, jelentem, hogy azon Képviselői jusomról, a' mellyel az *Aube* és a' *Rodanus-torka* nevű Departementomok választása szerint ezen esztendőben birnék, le-mondok.”

A' Cisálpina Respublikának a' Frantzia Directoriummal kötött Szövetséges Alkuja, Május' 14-dikénn *Párisban* költsönösön ki-tseréltetett.

Orosz Birodalom.

Hertzeg *Repnin* Fő Vezért küldötte I. *Pál* Orosz Tsászár a' Berlini Kir. Udvarhoz rendkívül való követségbe, a' hová ő Aprilis 25-dikén *Péterburgból* ki-indulván, Május' 8-ik napján szerentsésen meg-érkezett.

Május' 5-dikén a' következő hirdetést tette *Péterburgban* közönségessé a' Fels. Tsászár Hertzeg *Besborodko Sándor* első Ministerje és Cancelláriusa által: „Hirével és tudtával legyen ezen hirdetésből mindeneknek, a' kiknek illik, egész Európának, az egész Világnak, hogy ő Orosz Tsászári Felsége I. *Pál*, általom, az ő Felsége első Ministerje által, Hertzeg *Besborodko Sándor* által, a' következőknek proclamáltatását meg-parantsolta, u. m. — A' Frantzia Respublika végre hajó Tanácsának, Nivose 23-dik (Decemb. 12-dik) napján, a' Frantzia Respublikának 6-dik esztendejében ki-adott ezen parantsolatja ellen, hogy ha valamely nemzetbéli hajó a' *Sundicum* szoros tengeren (Zelandia és Scania közt) által botsáttatik,

úgy fog vétet ödni, mintha azon Nemzet világosan hadat indítana a' Frantzia Nemzet ellen, azt méltoztatott Császár Ő Felsége I. Pál parantsolni, hogy a' közönséges kereskedésnek a' Directorium' nyilvánosságos el-nyomása ellen való védelmezése végett, mivelhogy annak tselekedete, mint minden Nemzetek'-törvénye ellen való dolog szükségesképpen úgy nézettethetik, 22 linea hajók és 250 gályák küldetessenek *Cruse Admirális*, és *Liita* Maltai Rendbeli vitéz kormányozások alatt azon szoros tengerhez, és akként nyilatkoztatta-ki Császár Ő Felsége magát, hogy mind hadi népe, mind hajós seregei által egész erővel fogja, a' kereskedésbéli szabadságot védelmezni.

Olofz Ország.

Turinban a' következő officiális tudósítás adattatott ki nyomtatásban a' *Piemonti* támadásnak folyamatjáról: —

„*Rocca Grimáldából* Máj. 2-dikánn: — A' mi előnyomult seregeink ma reggeli 4 órákor minden oldalról meg-támadtattak, és magokat a' hátul lévő sántzokba vissza vonni kényszerítették. Az ellenség már el is fogott vólt néhány katonákat, és körül is kerített vólna bennünket, ha mi erőssen nem tüzeltünk, és az által arra nem kényszerítettük vólna ötet, hogy magát rend nélkül vissza vonnya. Kevés számú katonaságaink az *Ovadai* sántzokig üzték a' támadókat; a' hol ezek úgy mutatták magokat, mintha esmet meg-térni és velünk szembe jöni akartanak vólna; hanem, nem soká egyebet gondóltak. A' lárma harang szóra vagy három faluk' lakossai a' katonák' segítségére serényen elő álván, az *Aqui*' Kir. Regementbeli Hadnagy *Ricci*, őket a' támadókra vezérelte, és vitéz módra viselte magát vélek. Az öfzzesküdtek közzül 5-töt el-fogott; a' vitéz katonák is el-fogtak 7-tet; közzülünk pedig, a' kik el-fogattattak vólt, többek ki szabadittattak; illyen a' többek között Hadnagy *Grassini*. A' Kastélyban számos el-fogattatott támadok ülnek, kik kö-

zött egy olyan is vagyon, a' ki tisztnak nevezi magát.

Egy 16 dik Májusi *Májlandi* levél írja továbbá: hogy a' támadásban lévő Piemontiak újj segedelmeket kaptak légyen, a' mellyek többire Frantziákból állanak; a' Generálisok is Frantzia, a' Generál-Adjutánsok pedig egy vólt Sárdinai Királyi Tiszt.

Hallatik, hogy a' Sárdinai Király, néhány fegyveres csoportjainak a' Liguriai Respublika' vidékein való kereftül botsáttatást kívánván a' Liguriai Directoriumtól, ez azt meg nem engedte.

Annak a' minapi hirnek, hogy a' *Dombroszky*' vezérlese alatt lévő *Lengyel Légio*, a' Cisálpina Respublika' szolgálatjából a' Frantziák' szolgálatjára által lépett vólna, ellent mondanak a' *Májlandi* levelek.

Északi Amériikai Respublika.

Tudjuk, hogy ezen Respublikának a' Frantzia Respublikával való egyet nem értései, még máig is el nem igazítottak, noha már jó ideje, hogy vagy három Amériikai Követek, kik között *Pinckney* az esmeretesebb nevű, az egyet értesnek helyre álltása vógett mulatnak *Párisban*. Mint folytatták légyen pedig ott az alkudozásokat, mind ez ideig el vólt a' Közönség' szemei előtt takarva. Most kezd már a' dolog ha tsak némű-néműképpen is közönségesedni. A' *Neuyorki Újság* így irt rolla a' múlt April. 9 dikénn:

„Mint a' *Párisban* folytatott Alkudozás' Actaiból ki-jön, a' Fr. Directoriumnak a' vólt a' tzielja, hogy a' Követeinkkel folytatott beszélgetések és fenyegetődzések által, a' Frantzia Országglószék' tagjainak is sok pénzt, az ő közönséges Státusbéli szükségeik' számára pedig még nagyobb summákat tsikorjanak - ki töllünk. A' Frantzia külső dolgokra ügyelő Ministeriális Secretárius, azt jelentette az Amériikai Követségi Secretáriusnak, hogy az Amériikai Státusok' Praesessének

azon beszédében, a' mellyet ő a' *Congress* előtt elmondott, olyan dolgok fordultak elő, a' mellyek a' Frantzia Directoriumot erőssen meg-boszosztották, a' mellyek iránt tehát előbb egyetértés kívántatik, hogy - sem a' további alkudozásokhoz kezdeni lehetne. Egy esmeretlen ember fordul elő ezen Actákban, a' ki úgy látszik, hogy a' Frantzia Directoriumnak esmeretlen Agense, és a' ki az Actákban mindenkor csak X nevezet alatt fordul elő. Ez az X Úr, a' múlt esztendőben Oktob. 18-dikán az Amériikai Következ *Pinckney*-hez bé mutattatván, minekutánna előbb arról tett volna szót, hogy ő a' Frantziák és Amerika között való békességnek meg-erössittetését, mellyet ő igen ohalytána, az után azt kívánta, hogy legelőbb is tetetődjön az Amériikai Követek' részéről az az elő lépés, hogy az Amériikai Praeses' beszédjének mensége adódjon-bé a' Frantzia Directoriumnak, az után a' Directorium tagjai-és a' Ministerek- között 1,200,000 Livrák osztattassanak-ki, végezetre áljának reá az Amériikai Követek arra, hogy az Amériikai Respublika adjon egy bizonyos summát költsön a' Frantzia Státusnak, a' melly költsönnek mindazáltal olyan szint lehet kívülről adni, hogy a' miatt az Amériikai Respublikának semmi tevelygése nem támad Angliával. — Gyakran folytak az után is ilyen beszélgetések az említett X Úr- és az Amériikai Követ *Pinckney* között; és X Úr örökké az előbbeni hangon beszéllett. Sokszor emlegette, hogy *Douceurt*, (ajándékot) kell a' Directorium' tagjainak ajánlani. Ha a' magok igazi küldetetéseknek tzelját emlegették az Amériikánus Követek, X Úr örökké csak azt felelte, hogy nem járnak a' punctum-puncti körül; a' pénz! a' pénz! az, a' mit töllök várnak. — Mi egy Fillért sem adunk (felelt *Pinckney*) — „Tsak ugyan adott az Amériikai Respublika — így folytatta továbbá X Úr a' beszédet — pénzt mind az Algieri Fejedelemnek, mind az Indusoknak a' véllék való békességnek meg-nyeréséért; adhat ez szerént Frantzia Ország-nak is. Pénz a' fundamentoma a' Directorium-

mal való minden alkudozásoknak. közönséges dolog, hogy *Párisban* pénz nélkül semmire sem mehetni. A' mi a' Directorium' tagjai között kioltandó pénzt illeti, nem fog (igy szoll) minden tag részesülni belöle. *Merlin* p. o. nem fog semmit belöle venni, minthogy ő más részről, u. m. a' préda hajók' tulajdonossaitól adandó pénzből fizettetik-ki." — Haszon nélkül mondoták az Amériikai Követek, hogy egy ilyen költsönnek kivánása által meg rontja a' Frantzia Directorium a' neutralitást Amérikára nézve. Maga a' Frantzia Külső-Minister *Talleyrand*, Oktober' 8-dikán az egyik, *Gerry* nevű, Amériikai Követtel szóba ereszkedvén, azt mondotta néki, hogy a' két Hatalmasságok között támadott minden tévelygések pénz által igazittathatnak-el; és a' költsönről újra emlékezetet tett. *Gerry* azt felelte erre, hogy költsönnek ígérésire nincs hatalmuk a' Követeknek: azonban el-mehet tsak ugyan egyik közzüllök *Amérikába*, hogy hirt tegyen ezen dologról, a' többek pedig az alatt itt *Párisban* folytathatják az egyet-értés' munkáját.

„A' következő nap' esmet meg-jelent az említett X Úr az Amériikai Követeknél, elejekbe terjeltvén, hogy Angliának semmivé való tétetődése tsalhatatlanúl meg fog történni, mellyhez-képest az utánn annak minden gazdagsága és nyeresége *Amérikába* fog folyni, tsak hogy ez tellyes békességben maradjon. Itt esmet a' pénzre szállott a' beszéd. — „Ha a' Követek (igy szollott X Úr) pénzt nem adnának a' Directoriumnak az ő magános szükségeire, őket az, tellyességgel bé sem fogadná, 's tsupán tsak azt fogná nékiek meg-engedni, hogy *Párisban* maradjanak. A' Ministerhez azonban lehetne bé-meneteljek addig, mig az egyik közzüllök *Amérikába* fogna utazni, hogy a' Frantzia Respublikának költsön-adandó summa iránt további utasítást kérjen a' Követségnek. Illyen módálitással alkudozott (igy szoll X Úr) a' Portugallus Követ is. — Hát a' Fr. Directorium vilzszá fogja-e' azokat a' jószágokat adatni az Amériikaiaknak, a' miket a' Frantzia préda-

hajók azoktól elvettek? és a' további prédálások meg foguának-e' ezennel szünni? — X azt felelte, hogy ezek nem eshetnek meg: hanem mint-hogy a' tél már úgy is közeledne (ez a' beszéd tavaly vólt), tehát már a' préda-hajók külömben sem sok kárt tehetnek. — Az Amerikai Követek erre e'képpen feleltek: — „Frantzia Ország a' prédálás által 15 millió Dollár kárt okozott az Amerikaiaknak; az *Amerika* által Frantzia Országhoz mutatott barátságot, ez annak sokféle ellenségeskedésekkel szolgálta vissza; a' Követek most azért jöttek, hogy az Amerikaiaknak Frantzia Ország által okoztatott kárt valamelly részben élle vissza fordittassák: még is e' helyett töllök kívántatnak 1,200,000 Livrák, tsak azért pedig, hogy azokért a' télenn a' Párisi Komédia házakba járhasanak, mig az alatt egyik közzüllök haza útavván, othon meg-kérdezhesse az Országtól, hogy egy költsön adás által, a' melyet Frantzia Ország kíván, magát mindenéből ki akarja-e' üriteni, holott Frantzia Ország az alatt sem fogna meg szünni az Amerikaiak' kereskedését, a' maga préda-hajói által az alatt is vesztegetni.” — Erre azt felelte X Úr, hogy a' hadakozást tsak így lehet elkerülni. — A' többi alkudozások is mind illyen tulajdonságuak vóltak. Egy alkalmatossággal valamelly aszszonyságnak társaságában lévén *Pinckney*, a' melly aszszonyság jó esmerösse *Talleyrand*nak, az aszszony nagyon láttatott sajnállani, hogy az Amerikai Respublikának ügye még el nem tsendesített. — „Hannem, minek nem akarnak az Urak (ezt kérdeette az aszszony) egy summát adni nekünk költsön? ez által mingyár egészszen jó ábrázatba öltöznének a' dolgok. Mikor Amérikának a' revoluziója vólt, nem segített-e' Frantzia Országtól? Nem hasonlót kívánhat e' ez most, attól? — „Azok a' környülállások (felelt *Pinckney*) a' melyek között Frantzia Ország költsönt adott az Amerikaiaknak, egészszen külömbözö azoktól, a' melyek között most az, ezektől költsönt kér.” — Mi nem kérünk (felelt az aszszony), hanem úgy

ítélünk, hogy szebb dolog volna, ha Amerika önként tenné nekünk az ajánlást. Ha ti még 6 hónapig itt maradtok is, még sem tesztetek semmit, ha a' költsőt meg nem ígértek. — Már én e' szerént még ma meg indulhatok haza felé (felelt *Pinckney.*) — Az aszszony így felelt: — „Mint-hogy ennek a' vége háború lehetne, talám jobban meg fogjátok fontólni a' dolgot, annyival is inkább, hogy nekünk nállatok is sok barátaink vagynak.

Elegyes Jegyzések.

Május 15-dikén egy 74 ágyus Nápolyi hadi hajó érkezett Triesthez. A' neve Archimedes; a' rajta lévő Matrozok' 560-ra mennek. A' vezérje *D. Tomaso Vigugna.* Manfredoniától 5 napok alatt érkezett Triesthez. Azt az *Augustus* nevű Anglus Királyi Printzet hozta oda, a' ki egy időtől fogva mind Rómában, az utánn pedig Nápolyban lakott, és most *Bétsbe* utazott. — Ezen Printz, a' ki ötödik fia az Anglus Királynak, a' múlt Szombatonn (26 dikbann), már meg is érkezett vólt ide *Bétsbe.*

A' *Lüzac* esmérertes *Leydai* Újjága, a' melly eleitől fogva Frantzia nyelvonn irattatott, közélébről végképpen meg-tiltatott a' Belga Directorium által, azért, hogy soha sem ezen Directorium' esze szerént, és nem a' Revoluzió' principiuminak hangján iródott.

A' *Touloni* nagy készület az öfzse-közepelő pontja még máig is minden elme-futtatásoknak. Az egyiptomi expeditzió már ki-múlt a' modiból, és seki nem kezd néki hinni. Neapolissal békességünk vagyon. Máltára nézve illy nagy készületek nem kívántatnának.

Párisba 22 Bivajok érkeztek a' Római Republikából a' Nemzeti Vadak' gyűlyteményei közé, u. m. 4 bikák, 12 tehenek, és 6 bornyak.

A' tengerre a' kereskedés-béli szabadságnak a' Frantzia Directorium által való elnyomása ellen való védelmezése végett ki-evezett 22 Orosz

linéa hajókról és 250 gályákról azt írják az Angliai tudósítók, hogy 30 ezer katonát is visznek a' ki-szállásra. Angliába már várattatnak. Ezek a' gályák azok többire, a' mellyekkel az Orosz birodalom a' Swédek ellen az utóbbi háborúban folytatta vólt a' tsatázást.

Tudósítás.

A' már egyszer ki-hirdettetett Magyar, Deák, Német, és Tót írásra tanító Példák, tökéletesen el készültek immár, és Pesti Vásár' alkalmatosságával, a' Nagy-piatzon Zsemlyesütő Rupp Úr' házában lévő bóltomban találtathatók. A' közönséges papirosú Exemplárok' árra, bé kötve festett papirosba 40 kr. A' Helvétziai papirosra nyomtattaké pedig bé-kötve 1 for. 15 kr. Azoknak számára, kiknek Német és Tót példákra nintsen szükségek, a' Magyar és Deák példák különösen is adódnak el; mellyeknek árra közönséges papirososon 20 kr. Helvétziai papirososon 34 kr. Azok, a' kik 10 vagy több Exemplárokat egyszerre meg vesznek, minden tízre egyet ingyen kapnak.

Következendő új Könyvek is jöttek ki nálam, és megszereltethetők:

Joann Amos Comenii Orbis Pictus, in Hungaricum és Germanicum translatus, et hic ibive emendatus. 8. sok képekkel 24 kr.

Ugyan ezen Könyv, hozzá töldván a' Tót fordítást is. 8. 30 kr.

Verses-Levelezés, a' mellyet folytatott Gróf Gvadányi József Magyar Lovas Generális, Nemes Fábrián Juliánnával Nemes Bédi János' élete' párjával, a' mellyben több nyájas dolgok mellett, a' Királyi Komárom Városában történt siralmas Földindulás is le irattatott, és a' Verseken gyönyörködők' kedvéért ki-adattatott. 8. 18 kr.

Perzonban Máj. 20-dikán 1798.

Weber Simon Péter
Könyvnyomtató.